

210030, lokal 1 och 5

FLINTANALYS

Karina Hammarstrand Dehman

Utgiven av: Sydsvensk Arkeologi
Box 134
291 22 Kristianstad
044-13 58 00
www.sydsvenskarkeologi.se

210030, lokal 1 och 5
Flintanalys
Karina Hammarstrand Dehman

Sydsvensk Arkeologi Analyserapport 2023:12

© Sydsvensk Arkeologi 2023

Grafisk form: Anders Gutehall

Innehåll

Inledning	4
Analysresultat	4
Tolkning	6
Referenser	7

Inledning

Flintmaterialet från undersökningen för Vattenledning Ängelholm-Grevie, Båstad kommun, har analyserats avseende datering, teknik och produktionsinriktning (hushållsproduktion eller specialiserad). Fyndmaterialet är insamlat från två undersökningslokaler, lokal 1 och lokal 5.

Analysen bygger på publicerade genomgångar där olika teknologiska faktorer i flintmaterial har studerats (Högberg 2001; 2009; Knarrström 2001). Analysen baseras också på tidigare erfarenhet av att ha arbetat med liknande flintmaterial.

Analysresultat

Flintmaterialet från 210030 är begränsat men ändå intressant. Sammanlagt samlades ca 0,7 kg flinta in från lokal 5 (tabell 1). Medelvikten på flintorna är 7,7 g. Av dessa är 22% brända om man ser till antal, medan utgår man från vikten är 8% brända. Det är en ganska jämn spridning av brända flintor på området. Några fler där den förmodade i anslutning till A4013, men samtidigt är det fler flintor överlag här.

Från lokal 1 påträffades endast ett obränt flintavslag som väger 4 g.

Tabell 1. Sammanställning av flintan från lokal 5.

Sakord	Antal	Vikt (g)
Atypisk skrapa (avslag)	1	14
Avslag	57	272
Avslag, bränd	11	19
Avslag, slipat, bränd	1	7
Avslag, ythugget	2	9
Flintknuta med bearbetning	2	135
Plattformskärna	1	52
Plattformskärna, bränd	1	7
Sidofragment (av kärna)	3	61
Spets (avslag)	1	29
Splitter, bränd	1	1
Spån	2	4
Stycke med tillhuggning	1	4
Ythuggen pilspets, urnupen bas	1	1
Övrig flinta, bränd	6	29
Övrig kärna	1	67
Summa	92	711

Flintan från lokal 5 är till största delen slagen i sydsandinavisk senonflinta. Enstaka flintor i danienflinta förekommer samt en flinta, en spets, i kristianstadflinta (LUHM33030:133). Några av flintorna, bland annat en övrig kärna (LUHM 33030:131) är slaget i en flinta som med stor sannolikhet är hämtad på stranden lokalt i området. Det finns även några avslag ifrån A2679 (LUHM 33030:138), som är tillhuggna i en ljus, lite grovkornig flinta med fossiler i. Denna flinttyp känner jag inte igen och kan därför inte bedöma var den är hämtad från. Senon- och danienflinta finns framför allt i sydvästra Skåne, men förekommer också längs med hela västkusten. Exempelvis visar en inventering vid en strand vid Jonstorp på Kullahalvön att det finns en blandning av senon, danian och bryozoa flintnoder.

(Högberg & Olausson 2007:60f). Kristianstadflinta finns framför allt i nordöstra Skåne. Var råmaterial kommer från går därför inte att avgöra, men sannolikt är en stor del hämtat lokalt på närliggande havsstränder.

Den kontext som har störst flintmaterial inom lokal 5 är A2679. I denna grop påträffades 24 flintor på en sammanlagd vikt av 166 gram. I materialet fanns en ythuggen pilspets med urnupen bas (LUHM33030:140). Pilspetsen är trasig i basen och är inte heller så välhuggen. Även en plattformskärna påträffades. Kärnan har använts för att slå till mindre avslag med troligen en knacksten. Som råmaterial har en grå danienflinta använts som kan vara hämtad i havsstranden i närområdet. En atypisk skrapa har gått att återpassa med kärnan. Detta tyder på att materialet delvis återspeglar en ganska tidsbegränsad händelse. Samtidigt är avslagsmaterialet relativt hetrogent. I materialet finns några avslag från mera sammansatt produktion, troligen fyrsidig yxproduktion. Övriga härrör troligen från avslagsproduktion. Som råmaterial har olika typer av danienflintor framför allt använts, men enstaka flintor i senon finns i materialet. Avslagen är tillhuggna med både hård och mjuk teknik. Deltalen är välformade, men mindre välformade förekommer. Att avslag förekommer som har oregelbunden avspaltningssida beror på att sämre råmaterial har använts, så som vattenrullade noder plockade på stranden. Flintmaterialet kan dateras till senare delen av neolitikum/äldre bronsåldern.

I A4031 finns det inga direkta indikationer på att materialet har producerats på platsen de har hittats, då inga kärnor påträffades. Däremot kan det vara tillverkat i dess direkta närhet. Avslagsmaterialet innehåller avslag som är välformade och som är slagna i både hård och mjuk teknik. Den största delen av avslagsmaterialet är från hushållsproduktion, men ett avslag i bifacial teknik påträffades. Även ett slipat avslag som är bränt förekommer. Dessa båda avslag ska inte ses som att man har producerat bifaciala eller slipade redskap på platsen. Det bifaciala avslaget kan ha uppkommit när man har omarbetat en egg. Det slipade avslaget är snarast avfallsrester, eftersom det är bränt. Ett spån finns också i materialet. Spånet är fragmenterat i proximaldelen och det går därför inte att avgöra hur det är producerat. Det är därför inte möjligt att bedöma om det är samtida med övriga materialet eller äldre. Medelvikten på flintorna är här 5,6 g, vilket är något mindre än undersökningen i stort, men större än det omgivande lagret A3490. I kontexten har inga redskap påträffats. Materialet kan dateras till stenålder/äldre bronsåldern.

I A3490 finns det spår efter produktion i form av att en kärna påträffad i lagret (LUHM33030:100). Kärnan är liten, endast 2 cm hög, och bränd. Det finns inga spår efter plattformspreparering på kärnan och avslagen har troligen slagits av i hård teknik. Troligen är kärnan uttjänt och kasserad. Krusta på kärnan indikerar att den är insamlad på en strand, då den visar tecken på att vara strandrullad. Avslagsmaterialet är slagen i blandade tekniker. En del av flintorna är slaget i god teknik med välformade avspaltningssidor och plattformspreparering. En del av avslagen har däremot oregelbundna avspaltningssidor och en del brott. Detta tyder på att materialet är blandat. Inte heller i detta lagret finns det några typologiskt bestämbara redskap, men ett spån finns i materialet. Spånet är slaget med hjälp av en hornpuns och kan dateras till senare delen av mesolitikum/neolitikum. Medelvikten på flintorna är 4,3 g, vilket är mindre än flintmaterialet i stort. Flintan kan dateras till stenålder/äldre bronsåldern.

A790 innehåller ett avslag som har bearbetats genom ythuggning. Avslaget har troligen fragmenterats i samband med produktionen och därför kasserat. I samma anläggning framkom ett mindre flintmaterial, men ändå ganska varierat. Avslagen är producerade i lite olika tekniker, och både bättre och sämre teknik förekommer. Materialet är blandat och innehåller både stenålder/äldre bronsålder och material från yngre perioder.

I A3885 framkom ett avslag med ythuggning. Troligen är avslaget ett förarbetat till en ythuggen pilspets, som av någon anledning inte har blivit färdigställd. Inga andra flintor framkom i anläggningen.

Tolkning

Vid undersökningen inom lokal 1 påträffades endast ett avslag, och det går därför inte att uttala sig om datering, produktionsinriktning eller andra frågeställningar riktade till flintmaterial.

Inom lokal 5 härrör den största delen av avlagsmaterialet från hushållsproduktion, även om materialet är litet. Med hushållsproduktion avses avslagsproduktion där avslagen har använts som redskap som de är eller vidarebearbetats. Flintmaterialet är oftast slaget med knacksten men hornklubba och puns förekommer. Tekniken som oftast har använts är god, med välformade ventralsidor på avslagen och plattformspreparering förekommer. Det förekommer även några avslag från mera specialiserad produktion i materialet. Emellertid härrör dessa inte från nyproduktion av redskap på platsen, utan kopplas samman med att man har reparerat och omarbetat slipade yxor eller bifaciala redskap. Enstaka typologiskt bestämbara redskap har identifierats, vilket visar på vardagsnära hushållssysslor.

En stor del av materialet kan dateras till stenålder/äldre bronsålder. En anläggning innehöll material som också kan dateras till yngre perioder.

Referenser

LITTERATUR

- Högberg, A., 2001. *Öresundsförbindelsen. Flinta under yngre bronsålder och äldre järnålder. Rapport över arkeologisk slutundersökning*. Rapport nr 37. Malmö Kulturmiljö. Malmö.
- Högberg, A., 2009. *Lithics in the Scandinavian Late Bronze. Sociotechnical change and persistence*. BAR international Series 1932. Archaeopress. Oxford.
- Högberg, A. & Olausson, D. 2007. *Scandinavian flint – an Archaeological Perspective*. Aarhus University Press. Aarhus.
- Knarrström, B. 2001. *Flint a Scanian Hardware. Skånska spår – arkeologi längs Väst kustbanan*. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

SYDSVENSK ARKEOLOGI RAPPORTSERIE ANALYSER 2023

1. Järnframställning vid Harbo prästgård. Arkeometallurgisk analys – översiktlig okulär bedömning. Andreas Svensson
2. Osteologisk analys av djurben från Skummeslöv 26:1 (L1996:6016). Stella Macheridis
3. 220044, Nymölla och Valje. Litisk analys. Karina Hammarstrand Dehman
4. Osteologisk analys av gravar i Sövestad, Baldringe & Hedeskoga. Felicia Törnberg
5. 210036 och 210051, Renvattenledningen. Flintanalys. Karina Hammarstrand Dehman
6. 3D IBM analys av gravar från Garnisonskyrkogården, Malmö. Daniel Forsberg
7. Analys av flintmaterial från fastighet Limhamn 154:376, Malmö. Karina Hammarstrand Dehman
8. En urnegrav under Mårtenstorget i Lund. Stella Macheridis
9. Osteologisk analys av djurbenen från Kv. Grynmalaren 37, Lund (FU 2023). Stella Macheridis
10. Osteologisk analys av skelettgravarna från Garninsonsplanteringen - arbetsfångar eller soldater från 1800-talets Malmöhus? – Emma Törnblad
11. Fotogrammetri av Bastion Drottningens ruiner. Danska och svenska befästningslämningar. Fredrik Larsson
12. 210030, lokal 1 och 5. Flintanalys. Karina Hammarstrand Dehman